

**D. DIONYSII // A RICKEL CARTHVSIANI, // de perfecto
mundi contemptu, // ut pius ita utilissimus heptalo- // gus**

Dionysius <der Kartäuser>

Coloniae, Nov. 1530

De triplici genere viatorum.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55472)

DIONYSII CARTH.

la, verba illicita, negligentiae temporis: quae sic obtenebrant aciem mentis, ut spiritalem suam ruinam non penset. Nempe in hac via damnanda, ac lubrica (quae videtur impijs bona: quamvis no- uissima eius ducant ad mortem) est casus a sum- mo et incommutabili bono deo benedicto, usque ad bonum commutabile, caducum & vanum: a statu salutis et gratiae ad statum damnationis & culpae: a vita spiritali, ad vitam carnalem: & tandem a via praesenti ad carcerem infernalem. De qua via, seu vijs iniquis scriptum est: **Ezech. 36** *dimini & erubescite super vijs vestris.* Itaque mi dilecte, non eas in viam ruinae, non sequaris iti- nera vanitatis mundanae libertatisque propriae, sed viam sanctorum viriliter imitare. Qui enim ea quae carnem exterioresque sensus oblectant secta- tur, qui cordis dissolutionem, & gaudia mundi amplectitur, per viam tenebrosam progreditur. Qui vero iuxta euangelicae legis mandata ac do- cumenta incedit: viam splendidam electorum ele- git: potestque dicere cum Psalmista: **Psalm. 118** *Ab omni via mala prohibui pedes meos, ut custodiam verba tua.* Quod ut implere mereamur: oremus quoti- die, imo sapissime deuotissima mente: **Ibidem** *Gressus meos dirige secundum eloquium tuum, & non dominetur mei omnis iniusticia.*

De triplici genere viatorum.

Art. III.

Gal. 2.

Hristo confixus sum cruci. Vivo au- tem iam non ego, viuit vero in me Christus. Quod autem nunc viuo in car- ne, in fide viuo filij dei, qui dilexit me & tradidit semetipsum pro me. Haec de seipso scribit Apost. Porro haec est Christianae religionis

DE ARCTA VIA SAL. Fo. 6

religionis sapientia salutaris: quod propter primorum
parentum transgressionem uniuersum genus hu-
manum amoenitate & mansione paradisi terre-
stris priuatum est, atque in mundum hunc tanquam
in vallem miseriae, in locum exilii, in regionem
longinquam, proiectum: quatenus isto in loco poe-
nitentiam peragendo, suamque calamitatem in-
cessanter deslendo, mereatur post vitam hanc bea-
titudinis locum, seu patriam ingredi beatorum. **Gregori⁹.**
Hinc ait Gre. A regione nostra (paradiso. s. terrestri)
supbiendo, inobediendo, visibilia sequendo, cibum
veritum degustando discessimus: sed ad eam necesse
est ut flendo, obediendo, visibilia contemendo, car-
nisque appetitum frenando, redeamus. Idcirco omnes nos
in seculo isto viatores vocamur: quia, ut ait Apo. **Heb. 13**
Non habemus hic manentem ciuitatem, sed fu-
turam inquirimus. Et alio loco: Dum sumus in cor. **2. Cor. 5**
pore, peregrinamur a domino. Per fidem, n. am-
bulamus, non per speciem. Simili ratione cantat Psal.
colloquens deo: Ne sileas, quoniam aduena ego sum **Psal. 38.**
apud te & peregrinus, sicut omnes patres mei. Por-
ro ad viatorem prouidum pertinet, ut itineri suo
necessaria habens, alijs se non grauet oneribus,
neque in via sine rationabili causa subsistat: neque
de his quae aguntur ab alijs, per quorum terminos
transit, se intromittat: sed regia via incedens, &
neque ad dexteram, nec ad sinistram declinans, sim-
pliciter vestitu ac victu contentus, ad patriam in-
desinenter suspiret, festinet, & propinquet. Sic Chri-
stianus omnia facere debet: ut, s. se perpeditat peregrini-
um esse in vita praesenti, & totam conuersationem suam
disponat atque coarctet ad obtinendum felicitatem
futuram, coelestemque patriam. Omnia sua ad dei gloriam or-
dinando, diuina precepta implendo, per vitam vir-
tuo-

DIONYSII CARTHV.

tuos am ad patriam aspirādo. Ad hoc siquidem hortatur nos apostolus Paulus, quum ait: Reliquum est, vt qui vtuntur hoc mūdo, sint tanquā non vtentes. Et qui habent vxores, sint tanquā non habentes. Præterit enim figura huius mundi. Et rursus: Habentes, inquit, victum & amictum, & quibus tegamur, his contentissimus. Nā qui volunt diuites fieri, incidunt in tētationes & laqueum diaboli. Felix qui sic suā cognoscit habitationem, dicens illud: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est. Qui hoc modo tendit ad patriam, proprie peregrinus vocatur. Sed quoniam nōnunquam contingit ut peregrinus, visis his quæ fiunt in via, delectetur in illis, atque subsistat talia intuenso, & noua inquirendo seu recitando, per quod in itinere retardatur, & minus patriæ recordatur. Imo interdum sic delectatur in talibus, aliena in terra, vt ex toto remaneat, neque ad patriam suam perueniat. Iccirco est altior atque perfectior modus eundi ad patriam electorum, vt scilicet homo non solum modo nunc dicto tendat ad regnum coeleste: sed insuper vniuersa sui itineris impeditiua nequaquam attendat, non curet, non sentiat: imo tanquā non pertinentia ad se pertranseat atque contemnat. Talis est qui non magis cupit laudari, quā vituperari: prosperari, quam aduersitatibus exerceri: ditari quam inopiam pati: qui demum nihil eorum in quibus delectatur hic mundus libenter attendit: sed vt mortuus talibus, vana omnia paruipendit. Ad hanc perfectionem monet nos Paulus, dicendo: Semper mortificationem Iesu in corpore nostro circumferentes: vt & vita Iesu manifestetur in carne nostra mortali. Tales præterea erant quibus

1. Cor. 7.

1. Timot. 6.

Psal. 119.

2. Corin. 4.

DE ARCTA VIA SAL. Fo. 7.

bus idem scribit Apostolus: Mortui estis & vita
vestra abscondita est cum Christo in deo. Talis
fuit & Hieremias, qui loquens ad deum: Diem,
inquit, hominis non concupiui, tu scis. Talis quoque
est omnis qui non gloriatur, nisi in domino, qui
se iam alienum fecit a seculo isto. Et talis proprie
dicitur mortuus mundo. Veruntamen adhuc
modus inuenitur sublimior: Qui nimirum priua-
tum sui amorem plene extinxit, atque in diuino
amore perfectus est, ac per hoc seipsum in deo
perfecte ac spiritualiter diligit: non iam duntaxat
cum peregrino viae suae ad deum vitat ob-
stacula, nec solum cum mortuo non attendit se-
culi blandimenta ac prospera: sed & omnia qui-
bus mundus adhæret, quæ mundus amat & re-
putat, ut sunt diuitiæ atque delitiæ mundi, carnis
voluptas, mundi honores, vanæ hominum lau-
des, propriæ voluntatis libertas. Hæc omnia ro-
to corde abhorret, & tanquam cruciamenta at-
que hostilia cordis tormenta detestatur & refu-
git: eo quod talia cursum suum ad deum, iterque su-
um ad patriam impedire potius valeant, quam
iuuare. Denique ea quæ mundus reputat crucem,
videlicet dura siue aduersa: iste toto affectu am-
plectitur, illis adhæret atque cõfigitur, (sicut sunt
abstinentiæ, disciplinæ, vigiliæ) amat nesciri, cu-
pit contemni, & omnia dura pro dei amore gau-
denter perferre: sciens talia sibi prodesse, quantum
ad deum, ad satisfaciendum pro culpa, ad euadendum
futura supplicia, ad proficiendum in gratia. Per talia quoque præcipue Christo pro se pas-
so assimilatur, & maximam mercedem sibi in
patria mercatur. Hinc gaudet in istis, sicut in om-
nibus diuitijs, sicut & reprobis gloriantur in pro-
spere

Col. 3.

Hiere. 17.

DIONYSII CARTH.

Gal. 6. speris seculi huius. Qui ad hanc felicem perfectio-
nem peruenit, dicere potest cum Paulo: Mihi ab-
sit gloriari, nisi in cruce domini mei Iesu Christi,
per quē mihi mundus crucifixus est, & ego mun-
do. Vnde & iste proprie dicitur crucifixus: & nō
solum peregrinus, vt primus: aut mortuus, vt se-
cundus. In hoc tertio peregrinationis gradu chri-
stianæ religionis consistit sublimitas. Tales pla-
ne fuerunt beatissimi principes nostri sancti apo-
stoli, qui quum a principibus sacerdotum flagel-
lati fuissent, & reprobati: ibant gaudētes a con-
spectu conciliū, quoniam digni habiti sunt pro no-
mine Iesu contumeliam pati. Nunc ergo consi-
dera mi dilecte, in quo horum trium positus ge-
nere. Qui tantum ad primum genus seu gradum
nondum peruenit: non se arbitretur esse in statu
salutis. Porro industriæ tuæ erit, primo gradu nō
esse contentum, sed per secundum vsq; ad terti-
um velle conscendere: quatenus in carne morta-
li, coeliformem atq; angelicā vitam ducens, quo-
tidie in omni charitate, sapientia, et gratia Chri-
sti mirabiliter crescens, inter amantissimos Dei
gloriosi & sancti filios computeris, neq; post vi-
tam præsentem a gloria dei diutius retarderis.

Bernardus. Postremo de ista materia pulchra tractat in
quodam sermone B. Bernardus, ex quo ista pro-
parte accepta sunt. Noli stulto similis esse viato-
ri, vt te mundi huius pulchritudo, prosperitas, fa-
uor, læticiaq; alliciant, delectent, a deo auertant,
a via ad patriam impediant aut retardent. No-
li hoc mundo vti pro patria: quia (vt venerabi-
Beda lis Beda scribit) hoc inter electos ac reprobos di-
stat: quod electi nunc peregrini, & exules patri-
am expectant in futuro, tantoque minus in præ-
senti

DE ARCTA VIA SALI Fo. 3

senti gaudijs delectantur caducis: quanto futura sine fine gaudia se sperant accipere, & in æternum regnare cum Christo. At vero reprobi hic habent patriam, cuius vitæ desiderijs solummodo inhiant: Ideoque post hanc vitam in exilium relegantur perpetuum, vbi cunctis carentes voluptatibus, sola in tormentis patiantur aduersa.

De arcta via salutis, & lata via perditionis.

Art. IIII.

Entrate per angustam portam: quia lata porta et spaciola via, quæ ducit ad perditionem: & multi sunt qui intrant per eam. Sed angusta porta & arcta via, quæ ducit ad vitam: & pauci sunt qui inueniunt eam. Mat. 7.

Christus loquutus est verba hæc. Et quid utiq; verbis his horribilius dici potuit: aut quid tam terribiliter sonat? Certe ad perterrendum corda nostra sufficere potuit, si aliud nihil Christus dixisset, nisi quod arcta est via salutis, spaciola vero damnationis, quo pa teret q̄ facile sit damnari: difficile autem saluari. Iam vero dicendo quod pauci inueniunt viam arctam salutis: multi autem ambulent viam latam damnationis, euidenter insinuat, quod pauci saluentur, plurimiq; damnentur. Quod & alibi clarius protestatur: Multi, inquit, sunt vocati: pauci vero electi. Mat. 22. Quis audito hoc verbo non expauescat, & contremisecat: si tamen vere fidelis est, & illuminat a msortitus est fidem? Talis nanq; & tanta, tam alta & ardua est fides Christiana: vt licet certissime sciremus omnes homines qui unquam fuerunt, erunt